

РОЗДІЛ III

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

УДК 378:37.091.12.011.3-051:821.161.2

<https://doi.org/10.37041/2410-4434-2019-14-9>

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ШКІЛЬНОГО АНАЛІЗУ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ

Ольга Лілік,

*доктор педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри української мови і літератури
Національного університету «Чернігівський колегіум»
імені Т. Г. Шевченка
ORCID iD <https://orcid.org/0000-0002-5187-1944>
e-mail: lilik8383@ukr.net*

***Анотація.** У статті розглянуто проблему підготовки майбутніх учителів української літератури до здійснення шкільного аналізу ліричного твору. З цією метою вона аналізує недоліки студентського аналізу ліричного твору, зокрема: відсутність цілісності, проблеми з формулюванням теми художнього тексту, визначенням виду лірики, функцій засобів художньої виразності в поезії. Автор аналізує традиційні (за структурою, образами і проблематикою) й нові (контекстуальний, інтертекстуальний, лінгвістичний, текстуальний, стилістичний) типи художньо-ідейного аналізу ліричного твору, а також визначає фактори, що впливають на вибір типу аналізу. Обґрунтовано, що однією з ознак підготовленості студентів-філологів до здійснення*

шкільного аналізу ліричних творів є вміння аналізувати незнайомий для них художній текст і пропонує приклад такої студентської роботи.

Ключові слова: ліричний твір, майбутні учителі української літератури, поезія, підготовка, художньо-ідейний аналіз.

Постановка проблеми. Упродовж попередніх десятиліть серед вітчизняних літературознавців спостерігається посилений інтерес до віршознавства як одного з основних розділів філології. Уміння здійснювати художньо-ідейний аналіз ліричного твору на основі глибокого прочитання поетичного тексту відповідно до авторських інтенцій є не лише показником сформованості професійної компетентності майбутнього учителя української мови й літератури, а й однією з умов високого рівня знань з української літератури випускників закладів середньої освіти в перспективі.

Отже, на сучасному етапі постає необхідність розглянути проблеми підготовки майбутніх учителів-словесників до здійснення художньо-ідейного аналізу ліричного твору й розроблення шляхів оптимізації цього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми, виокремлення невирішених її частин. До проблеми шкільного аналізу ліричних творів упродовж попередніх десятиліть зверталися вітчизняні науковці-методисти – Ю. Бондаренко, С. Васюта, Н. Волошина, С. Жила, А. Ситченко, Г. Токмань, Н. Черниш. Водночас поза увагою дослідників залишається проблема підготовки майбутніх учителів української літератури до вивчення лірики в шкільному курсі української літератури.

Аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових джерел засвідчує, що в теорії і практиці вищої освіти нагромаджено значний досвід, який може стати основою для підготовки майбутніх учителів української літератури до здійснення

аналізу ліричного твору. У контексті нашого дослідження особливого значення набувають дослідження Л. Базиль, В. Коваль, О. Куцевол, О. Семенов, В. Сидоренко.

Формулювання мети статті. Мета статті – визначити теоретичні й методичні засади підготовки майбутніх учителів української літератури до аналізу ліричного твору. Зазначену мету було конкретизовано в таких завданнях, як: 1) проаналізувати труднощі, які відчувають студенти-філологи в процесі здійснення художньо-ідейного аналізу ліричних творів; 2) схарактеризувати послідовність підготовки майбутніх учителів української літератури до аналізу ліричного твору в межах окремих навчальних дисциплін; 3) запропонувати приклад студентського аналізу ліричного твору.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Змістом освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта, предметної спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) передбачено опанування навчального курсу «Вступ до літературознавства». Засвоєння змісту дисципліни зорієнтовано на формування системи знань про літературознавство як філологічну науку, що синтезує досвід історії літератури, теорії літератури й літературної критики; принципи поділу на роди літератури, основні ознаки кожного роду літератури, найбільш поширені ліричні, епічні та драматичні жанри, їхні ознаки; найбільш уживані художні засоби; естетичні риси кожного літературного напрямку, їхні суспільно-історичні та філософсько-психологічні засади, визначальні ознаки; місце й час зародження та розвитку літературних напрямів, представників, що дотримувалися творчих принципів цих напрямів в українській та зарубіжній літературах; основні наукові напрями літературознавства ХІХ–ХХІ ст.

Окрім того, у майбутніх учителів української літератури важливо сформувати навички наукового аналізу художніх

творів різних родів, жанрів і стилів; здатність поцінювати художній текст як окреме естетичне ціле з огляду на його місце в літературному процесі; визначати родову приналежність твору, його жанрову форму, коментувати засоби зображення світу й людини в ньому; здійснювати спостереження над способами і прийомами типізації та індивідуалізації характерів, майстерністю композиції та сюжету, мовою художніх творів і особливостями віршування. У цьому контексті погоджуємося з думкою Л. Базиль, що викладачеві курсу «Вступ до літературознавства» доцільно організовувати «пропедевтичну підготовку студентів як фахівців до виконання літературознавчої діяльності, зорієнтованої на сприйняття, осмислення та інтерпретацію літературно-художніх творів і створення у результаті такої праці власних текстів, що постає основою опанування історико-, теоретико-літературних і літературно-критичних курсів на наступних етапах навчання та майбутньої фахової діяльності» [1, с. 396].

Перед початком опанування навчальної дисципліни викладач має здійснити діагностування рівня знань і вмінь першокурсників, на основі якого він розробляє стратегію викладання курсу. Беручи за основу напрацювання учених-методистів стосовно особливостей шкільного аналізу ліричного твору [3; 4; 5], а також спираючись на досвід практичної діяльності, ми узагальнили основні проблеми, що виникають у процесі аналізу ліричних творів у закладах вищої освіти.

Однією з основних проблем є визначення виду лірики: доволі часто студенти відчують труднощі у розмежуванні пейзажної і філософської лірики, що зумовлюється, на нашу думку, результатами осмислення образу ліричного героя, ступенем розрізнення понять «автор» і «ліричний герой». Ще однією проблемою є відсутність цілісності й логічності художньо-ідейного аналізу художнього твору. Значний відсоток студентів-першокурсників вважають, що аналіз варто оформляти як своєрідний план відповідей на

запитання. Це пов'язане з тим, що досить часто їм пропонуються схеми чи пам'ятки аналізу ліричного твору, а в школі вони подекуди складали «паспорт художнього тексту». Відтак закономірно, що більшість майбутніх учителів-словесників намагаються чітко й послідовно заповнювати відповіді за кожним пунктом плану. Ця проблема пов'язана з тим, що багато зі студентів не усвідомлюють взаємозв'язку змістових і формотворчих елементів ліричного твору, не розуміють значення художніх засобів, ритміки й метрики для реалізації мистецького задуму. Кожен із зазначених складників є для них самодостатнім. Майбутні фахівці не можуть пояснити особливостей функціонування метафори чи епітета в конкретному тексті, спостерегти, як ритмомелодика твору допомагає відчути настрої ліричного героя, заглибитися в його почуття. Як відомо, принцип єдності змісту й форми є одним із засадничих принципів літературознавчого і шкільного аналізу художнього тексту, оскільки зміст завжди втілений у певну форму, а форма сповнена змісту. На думку І. Пелипейка: «Кожна деталь форми ліричного твору, взята окремо, не має самостійного значення, її можна зрозуміти лише в контексті цілого. Так, той чи інший звук сам по собі не несе жодного змісту, але повторення у віршовому рядку одного й того ж звука (асонанс чи алітерація) є засобом увиразнення змісту» [4, с. 9].

Певні труднощі викликає в студентів-першокурсників і формулювання теми й ідеї ліричного твору. Інколи студенти прагнуть замінити визначення теми переказом змісту художнього тексту. Хоча, очевидно, що цього робити не можна, оскільки предметом зображення в ліричному творі є почуття, роздуми, переживання, зумовлені явищами дійсності, які письменник відібрав, осмислив і емоційно й естетично відобразив у творі, а для вираження своїх емоцій і почуттів поет підібрав відповідні засоби художньої виразності.

Для подолання цих недоліків варто здійснювати цілеспрямовану й послідовну роботу із формування в майбутніх учителів української літератури вмінь здійснювати аналіз ліричного твору, оскільки це стане запорукою ефективного шкільного аналізу художнього тексту, а, отже, сприятиме підвищенню рівня шкільної літературної освіти. Ці вміння формуються завдяки опануванню низки дисциплін циклу професійної і практичної підготовки, а також систематичній увазі з боку професорсько-викладацького складу до зазначеної проблеми.

Для успішного аналізу ліричного твору необхідно мотивувати студентів до дослідження окремих елементів біографії митця, суспільного й мистецького контекстів, історії написання конкретного художнього тексту. Без зазначених аспектів неможливим є повноцінне розуміння художньо-ідейного змісту. Проведене спостереження засвідчило, що навіть студенти-старшокурсники під час аналізу поезії сучасних авторів не роблять спроби ознайомитися із вищезазначеними аспектами, а прагнуть одразу заглибитися в текст, у результаті відчують труднощі у процесі усвідомлення ідейно-тематичного змісту.

Особливого значення набуває і виразне читання лірики. Якщо аналіз здійснюється під час аудиторного заняття, то обов'язковим є читання вголос. Тут у нагоді стане навчальний курс «Виразне читання», у процесі опанування якого майбутні вчителі навчатися створювати партитуру ліричного твору, тонування віршових рядків, орієнтуватися у видах наголосів і пауз, виразно читати поезії. Ці вміння є необхідними для подальшої професійної діяльності учителя української мови й літератури, оскільки, як відомо, невиразно прочитаний текст – це втрачений для розуміння вірш. Тому студентів варто спрямовувати на кількаразове прочитання ліричного твору – голосне, мовчазне, фрагментарне тощо.

У процесі аналізу майбутні вчителі української мови й літератури можуть спиратися на запропоновані схеми, проте

мають пам'ятати, що кожна поезія – унікальна й під час ідейно-художнього аналізу варто уникати старндртизації й уніфікації: послідовність окремих пунктів може змінюватися, деякі із них можна пропустити. Окрім того, студентів варто ознайомлювати з різними видами аналізу художнього твору, зокрема на сьогодні методисти [3; 4; 5] в основному дотримуються традиційної класифікації, за якою виділяються три звичні шляхи аналізу тексту: за структурою, образами і проблематикою. Водночас розроблено нові шляхи шкільного аналізу твору: текстуальний (текст розглядають у цілісності й розмаїтті художніх компонентів), контекстуальний (текст аналізують відповідно до певного історико-літературного контексту з урахуванням напряму, жанру, течії, філософської думки, розвитку культури тощо), інтертекстуальний (встановлюють міжтекстові зв'язки на різних рівнях художніх творів), лінгвістичний (для повного розуміння елементів мови, розуміння ідейно-художнього змісту через аналіз опорних лексичних одиниць), стилістичний (акцентують на особливостях авторського стилю, а також ознак певної мистецької системи в художньому тексті), літературознавчий аналіз (використовують для розкриття загальної оцінки творів словесного мистецтва). Очевидно, що в більшості випадків застосовують комбінований аналіз текстів художнього твору. Проте, обираючи шлях для аналізу ліричного твору, викладач університету (чи вчитель школи) має враховувати такі аспекти:

– емоційний (аналіз має викликати в студентів інтерес до твору, емоційне враження, сприяти створенню атмосфери зацікавленості тощо);

– пізнавальний (з допомогою аналізу твору викладач ознайомлює студентів із особливостями життя, культури, літератури того чи іншого народу, творчою манерою митця, художньою своєрідністю тексту);

– виховний (будь-який аналіз має сприяти формуванню моральних якостей студентів, їхнього естетичного смаку,

розвитку творчих здібностей, забезпечувати особистісно зорієнтоване навчання).

У процесі аналізу викладачам важливо сформувати в мабутьних учителів української літератури уявлення про відкритість художнього твору для багатьох інтерпретацій на основі врахування суб'єктивних особливостей читачів. Водночас наголосимо, що свобода інтерпретації ліричного твору має бути обґрунтованою й не повинна виходити далеко за межі тексту.

Уміння вважаються сформованими, коли студент може їх застосовувати в нових умовах на незнайомому матеріалі. Для систематизації знань і умінь студентів зі здійснення аналізу ліричного твору в межах курсу «Актуальні проблеми української літератури» варто запропонувати з переліку 50 сучасних вітчизняних поетів [3], обрати дві персоналії та здійснити ідейно-художній аналіз їхніх творів, а під час заняття презентувати результати своєї роботи. Зазначимо, що оскільки до цього переліку увійшли сучасні митці, то викладач може бути впевнений у самостійності аналізу, оскільки в підручниках та Інтернет-мережі відсутні подібні матеріали.

Наводимо приклад студентського аналізу поезії Богдана-Олега Горобчука «Про моїх батьків». Зазначимо, що спочатку студенти мали ознайомитися з інформацією про автора, оскільки вона подекуди допомагає проаналізувати художньо-ідейний зміст твору.

Поезія Богдана-Олега Горобчука «Про моїх батьків» є верлібром, водночас можемо знайти ознаки панегірика й медитації. Це – філософська лірика, у якій автор передає свої глибокі роздуми щодо проблеми батьків і дітей, їхніх взаємовідносин, безмежної любові батьків до своїх дітей. Вірш є своєрідним панегіриком на честь батьків, у ньому виражено любов, повагу і захоплення батьками. Тема твору – любов батьків до дитини. Тема виходить за межі конкретної ситуації «ліричний герой – його батьки», адже вона є важливою і зрозумілою для кожної людини. Провідний

мотив твору – безмежність любові батьків до своєї дитини: для батьків не мають значення жодні «але» і «якби», якщо йдеться про дитину. Батьки завжди любитимуть своїх дітей і дбатимуть про них, незважаючи ні на що.

Композиція вірша підкреслює прозорість думки ліричного героя, довершеність емоційного малюнка. Чотири перші блоки мають спільну композицію та ідею – оспівування любові і турботи батьків, незалежно від того, ким є їхня дитина: 1) «якби я був овочем, батьки так само доглядали би мене»; 2) «якби я був деревом – вони заплітали би на мені кольорові стрічки»; 3) «якби я був однокімнатною квартирою – батьки купували б мені хороші меблі»; 4) «якби я був мушкою-дрозофілою, батьки оберігали б моє життя від сторонніх нахаб».

П'ятий блок відрізняється від попередніх тим, що в ньому активізується ліричний герой, який додає і свою долю любові: у цих рядках він описує чи навіть обіцяє те, що дав би своїм батькам за ту любов і турботу, якою оточили його вони. Він намагався би робити все те, що не засмутило б їх, а лише порадувало б, він любив би їх так само, як вони люблять його: «я був би спокійним дитям я рідко хворів би я ніколи не психував би не мав би незрозумілої творчости але любив би своїх батьків так само».

У цій поезії неможливо визначити необхідні композиційні елементи (вихідний момент, розвиток почуття, кульмінація та висновок), оскільки перші чотири блоки, як уже зазначалося, пронизані однією темою, вони рівнозначні за своєю проблематикою та важливістю і відрізняються лише внутрішньою формою ліричного героя. Відтак, на нашу думку, можна виділити лише розвиток почуття, адже вірш починається як продовження чогось, тобто немає якогось схематичного початку; і авторський висновок, яким є п'ята частина, тобто роздуми ліричного героя про себе та свої стосунки з батьками.

Побудувавши конкретну композицію і виділивши лише розвиток і висновок, можна підсумувати, що головна думка цієї поезії така: треба любити батьків так само, як і вони люблять нас, турбуватися про них, не завдавати їм болю та не робити того, що могло б їх засмутити, адже батьки, незважаючи ні на що, завжди любитимуть своїх дітей, якими б вони не були і чим би не займалися. Проблема батьків і дітей вічна, але любов батьків до своїх дітей довша за вічність.

Ключовим образом є ліричний герой, який і розмірковує над різними своїми іпостасями, а також його батьки, які на будь-який роздум сина нібито мають свою відповідь. Ми можемо помітити певний внутрішній діалог між дитиною і її батьками. Важко визначити, хто є важливішим, оскільки розповідь ведеться від першої особи, як плин свідомості ліричного героя, але батьки завдяки своїй реакції на дивакуваті роздуми сина, стають рівноправними з ним. Знаковим є те, що в заголовок винесено саме образ батьків, тому питання щодо ключового образу є дискусійним.

Щодо художніх засобів, то автор послуговується анафорою: більшість рядків починається зі слів «якби я був», що створює можливість для фантазування, адже читач може уявити себе ким завгодно, продовжуючи ряд, початий ліричним героєм: деревом, хамелеоном, ігуаною, мушкою-дрозофілою, квартирою, кактусом тощо. Проте скільки б не було «якби я був» та яким би воно не було, сенс залишається лише один – «ким би ти не був, батьки все одно любитимуть тебе».

Варто наголосити на апунктуаційності вірша: автор вживає лише тире, в основному між частинами складного безсполучникового речення (для вираження наслідкових зв'язків), це сприяє своєрідній ритмізації поезії. Водночас відсутній поділ на речення, коми між однорідними членами речення («якби я був хамелеоном ігуаною чи геконом», «показували би мене сусідам родичам знайомим»). На нашу

думку, це сприяє формуванню в читача уявлення про вторинність і неважливість навколишнього світу, який просто зливається в низку образів. Важливість ключових образів посилюється через гуперболічні епітети: «найліпшим для них сином», «годували би найліпшою гниллю».

У поезії використана й так звана проекція на іншу особу, на інше тіло. В основному ліричний герой переносить себе чи то свою зовнішню оболонку, своє фізичне тіло, на місце тварин, овочів, дерев тощо. на нашу думку, це не можна назвати алегорією чи персоніфікацією, а більш доцільним є слово «проекція». Цей прийом застосовує автор із метою демонстрування справжньої суті, різноманітних змін, трансформацій в суб'єкти, які між собою не пов'язані, задля розкриття глибоких почуттів батьків до своєї дитини, якою б вона не була: овочем, хамелеоном, деревом, квартирою – батьки будуть любити тебе, доглядати за тобою так, як ти цього потребуватимеш: будеш деревом – будуть прикрашати тебе стрічками, будеш квартирою – куплятимуть найкращі меблі, будеш мушко – захищатимуть від інших тварин, будеш кактусом – поливатимуть стільки, скільки потребують саме ці рослини. Батьки б пишалися своєю дитиною та не відчували б незручностей, не приховували б від інших, що підтверджено рядками «вони показували би мене сусідам родичами знайомим і ті радісно або й із прихованою заздрістю вигукували би – о! яке чудове у вас дерево-дочка!» Фізична оболонка не важлива, важливим є лише духовне, тобто родинний звязок та почуття любові».

Зазначимо, що перевірка рівня історико- й теоретико-літературних знань майбутніх учителів української мови й літератури, а також їхніх умінь здійснювати художньо-ідейний аналіз ліричних творів здійснюється під час підсумкової атестації.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок. Розгляд зразків художньо-ідейного аналізу ліричних творів, виконаних майбутніми вчителями

української мови і літератури, дав змогу зафіксувати такі недоліки: відсутність цілісності аналізу, труднощі з формулюванням теми художнього твору, визначенням виду лірики, функцій засобів художньої виразності в поезії. Доведено, що саме на їх подолання має спрямовуватися діяльність професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти.

Підготовка майбутніх вчителів-словесників до здійснення аналізу ліричного твору є комплексною проблемою, яка потребує ґрунтового підходу, взаємоузгодженої діяльності викладачів курсів «Вступ до літературознавства», «Виразне читання», «Історія української літератури» тощо, а також розроблення відповідного навчально-методичного забезпечення.

Показником підготовленості майбутніх учителів-філологів до здійснення художньо-ідейного аналізу ліричних творів є вміння аналізувати незнайомий твір на основі дотримання певного алгоритму. Підтвердженням цього є зразок студентського аналізу ліричного твору, поданий у статті.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в обґрунтуванні теоретичних аспектів і розробленні практичних рекомендацій щодо нових шляхів аналізу ліричних творів, їх аспробації в межах освітнього процесу філологічних факультетів закладів вищої освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базиль Л. О. Розвиток літературознавчої компетентності майбутніх учителів української мови і літератури : монографія. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. 574 с.
2. Даниленко В. Г. Лісоруб у пустелі. Письменник і літературний процес. Київ : ВЦ «Академія», 2008. 352 с.
3. Наукові основи методики літератури : посіб. для студ. вузів / Н.Й. Волошина. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.

4. Пелипейко І. Вивчення ліричних творів у 8–10 класах : посіб. для вчителя Київ : Рад. школа, 1982. 215 с.
5. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах : навч. посіб. для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011. 291 с.

REFERENCES

1. Bazyl L. O. Rozvitok literaturoznavchoї kompetentnosti majbutnikh uchiteliv ukraїns'koї movi i literaturi : monografiya. Kiїv : Vid-vo NPU im. M. P. Dragomanova, 2015. 574 s.
2. Danylenko V. H. Lisorub u pusteli. Pysmennyk i literaturnyi protses [Logger in the desert. Writer and literary process] / Kiїv: VTs «Akademiia», 2008. 352 s.
2. Naukovi osnovy metodyky literatury [Scientific bases of the literature's methodic] : posib. dlia stud. vuziv / N.Y. Voloshyna. Kiїv : Lenvit, 2002. 344 s.
3. Pelypeiko I. Vyvchennia lirychnykh tvoriv u 8-10 klasakh [Studying lyrical works in 8-10th grades] : posibnyk dlia vchytelia / Kiїv: Rad. shkola, 1982. – 215 s..
4. Sytchenko A. L. Metodyka navchannia ukraїnskoї literatury v zahalnoosvitnikh zakladakh [Methodic of Ukrainian literature learning in secondary schools] : navch. posib. dlia studentiv-filolohiv. Kiїv: Lenvit, 2011. 291 s.

LILIK O. PREPARATION OF FUTURE TEACHERS OF UKRAINIAN LITERATURE FOR SCHOOL ANALYSIS OF LYRIC WORKS

***Abstract.** The author of the article considers the problem of preparation of future teachers of Ukrainian literature for school analysis of lyrical works. To this extent, she analyzes the difficulties that students- philologists feel in the process of artistic and ideological analysis of lyric works, in particular: the lack of integrity of analysis, problems with the formulation of the theme*

of the artistic text, the definition of the type of lyrics, the functions of means of artistic expression in poetry. The author analyzes the traditional (by structure, images and problems) and new (textual, contextual, intertextual, linguistic, stylistic) types of the artistic and ideological analysis of lyrical work, as well as determines the factors that influence the choice of type of analysis. Author proves that one of the hallmarks of the student-philologists' readiness for school analysis of lyric works is the ability to analyze unfamiliar artistic text for them and offers an example of such student work.

Keywords: *lyric work, future teachers of Ukrainian literature, poetry, preparation, artistic and ideological analysis.*

ЛИЛИК О. ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ УКРАИНСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ К ШКОЛЬНОМУ АНАЛИЗУ ЛИРИЧЕСКОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ

Аннотация. Автор статьи рассматривает проблему подготовки будущих учителей украинской литературы к осуществлению школьного анализа лирического произведения. С этой целью отображены трудности, которые возникают у студентов-филологов в процессе художественно-идейного анализа лирического произведения, в частности: отсутствие целостности анализа, проблемы с формулировкой темы художественного текста, определением вида лирики, функции средств художественной выразительности в поэзии. Автор анализирует традиционные (по структуре, образам и проблематике) и новые (интертекстуальный, контекстуальный, текстуальный, лингвистический, стилистический) типы художественно-идейного анализа лирического произведения, а также определяет факторы, влияющие на выбор типа анализа. Автор доказывает, что одним из признаков подготовленности студентов-филологов к осуществлению школьного анализа лирических

произведений является умение анализировать незнакомый для них художественный текст и предлагает пример такой студенческой работы.

Ключевые слова: *лирическое произведение, будущие учителя украинской литературы, поэзия, подготовка, художественно-идейный анализ.*